

presivum s přetrvávající odpovědí. Také MK-801 (nekompetitivní antagonist glutamatergických NMDA receptorů, fencyklidin) vykazuje antidepresivní reakci v animálním modelu deprese. Podávání ketaminu a MK-801 vede k signifikantní upregulaci exprese BDNF. Ukazuje se, že v antidepresivním účinku NMDA antagonistů hraje BDNF významnou roli.

Biomarkery

Aktuální je hledání biomarkerů u nemocných s psychickými poruchami. C. Carter hovořil o kognitivních a zobrazovacích (fMRI) biomarkerech, které by mohly predikovat přechod do psychózy u vysoce rizikových jedinců pro rozvoj schizofrenie nebo predikovat průběh onemocnění obecně. Zmiňoval meta-analýzu 41 fMRI studií, které byly prováděny v průběhu testů exekutivních funkcí (Minzenberg L. et al., 2009).

S. Small se zabýval funkčními (objem cerebrálního prokrvení) a anatomickými markery závažných psychických poruch. U schizofrenie může být důležitý hypermetabolický stav v hipokampu a snížení metabolismu v prefrontálním kortexu.

Patologické hráčství

Grant J. se zabýval novými farmakologickými cíli v léčbě patologického hráčství. Patří k nim: 1. opioidní antagonisté, kteří mají přímý vliv na n. akumbens, nepřímý vliv na dopamin a snižují craving (byly provedeny úspěšné studie s naltrexonem a nalmefenem), 2. glutamatergní agonisté (N-acetylcystein), 3. inhibitory COMT (katechol-orto-metyltransferázy).

Adaptace na drogu vede k hypofrontalitě a problémům s exekutivními funkcemi. Ovlivnění hypofrontality může být cílem léčby. Inhibitor COMT, např. tolcapon, zvyšuje dopamin v neofrontálním kortexu. Byly provedeny pouze malé otevřené studie s tolcaponem, které našly nejen ovlivnění cravingu, ale také chování. Autor dochází k závěru, že gamblers reagují na farmakoterapeutické intervence.

Z posterů

Z klinického hlediska je zajímavé, že dlouhodobé podávání paliperidonu palmitátu (depotní forma paliperidonu) jedenkrát denně po dobu jednoho roku nevedlo k významnější změně metabolických parametrů. Autoři uvádějí, že v krátkodobém podávání paliperidonu palmitát nevykazoval rozdíly oproti placebo v počtu léčených, u kterých došlo k signifikantním změnám v rutinních laboratorních testech (Alphs L. et al.).

V 6týdenní dvojité slepé randomizované studii byla prokázána účinnost paliperidonu ER (extended release, formy s prodlouženým uvolňováním) u schizoafektivní poruchy ve smíšené, manické i depresivní fázi (Dunner DL et al.).

Ve dvojité slepé placebem kontrolované studii s flexibilním dávkováním byla prokázána účinnost levomilnacipranu SR (sustained release, forma s prodlouženým uvolňováním) v léčbě velké depresivní poruchy. Levomilnacipran je enantiomer milnacipranu a jeho retardovaná forma byla vyvinuta pro příznivé farmakokinetické vlastnosti (Montgomery S. et al.).

Z nových antipsychotik byla provedena studie s lurasidonem, cílená na zhodnocení jeho receptorového profilu. Na základě animálních studií se tento preparát jeví vhodný pro léčbu schizofrenie a bipolární poruchy. Nemá afinitu k muskarinovým a histaminovým receptorům, ale k receptorům, které mohou ovlivňovat kognitivní funkce (serotoninové receptory typu 1A, 2C). Dále má 5-HT2 antagonistické vlastnosti, je 5-HT1A parciální agonista a má silnou afinitu k D2 ve srovnání s ostatními dopaminovými receptory.

Účast psychiatrů z České republiky (doc. MUDr. Oldřich Vinař, prof. MUDr. Eva Češková a pracovníci Psychiatrického centra Praha) byla tentokrát pouze pasivní.

sekce mladých psychiatrů

ZPRÁVA O ČINNOSTI

WPA EARLY CAREER PSYCHIATRISTS COUNCIL

MUDr. Zuzana Lattová

česká zástupkyně ve WPA Early Career Psychiatrists Council, koordinátorka oblasti Evropa II

WPA Early Career Psychiatrists Council je organizace Světové psychiatrické asociace (WPA) sdružující zástupce mladých psychiatrů z jednotlivých zemí. Mladý psychiatr

je lékař v předatestační přípravě nebo do pěti let od získání odborné způsobilosti v oboru. Cílem tohoto sdružení je zejména usnadnění komunikace mezi mladými psychiatry

a vedením WPA, dále podpora zapojení mladých psychiatrů do různých aktivit v rámci WPA a také profesionální rozvoj mladých psychiatrů.

WPA Early Career Psychiatrists Council formuloval akční plán na rok 2010 s následujícími body:

1. Webové stránky WPA
V rámci webových stránek WPA vznikly stránky Council jako sdružení mladých psychiatrů k usnadnění komunikace a vzájemné výměně informací.
2. WPA News
Council má k dispozici dvě strany v každém čísle s možností zveřejňování dění v jednotlivých organizacích, jako jsou např. významnější akce nebo udílení cen.
3. World Psychiatry
Možnost publikace odborných článků zaměřených zejména na zdravotní systém a zdravotní politiku. World Psychiatry má v současnosti IF 3,896.
4. Výzkumné záměry WPA
Česká sekce mladých psychiatrů se podílí na dvou projektech. Prvním je porovnání vzdělávacích systémů v psychiatrii ve střední a východní Evropě, druhým je celoevropské srovnání psychoterapeutického vzdělávání v psychiatrii.
5. Deprese a somatická onemocnění
WPA má zájem o zvýšení informovanosti lékařů – jak psychiatrů, tak lékařů jiných odborností, stejně tak jako nemocných – o depresi komorbidní k různým somatickým onemocněním. Na webových stránkách WPA bude umístěn přehledný soubor nejnovějších poznatků, stejně jako doporučené postupy léčby u deprese komorbidní k diabetes mellitus, kardiovaskulárním onemocněním a nádorovým onemocněním. Soubor je k dispozici v českém jazyce.
6. Vědecká symposia WPA
WPA podporuje snahu uspořádat při každém sympoziu také setkání mladých psychiatrů. Plánované akce se konají v Petrohradě a Pekingu v roce 2010 a v Buenos Aires v roce 2011.
7. Stipendia a výměnné pobyty WPA
WPA vypisuje řadu stipendií, ale i vědeckých projektů a workshopů a podporuje přihlášky zejména mladých psychiatrů.
8. Vědecké sekce WPA
WPA sdružuje velký počet vědeckých sekcí a podporuje mladé psychiatry k členství v jednotlivých sekcích. Členství je zdarma.

Více naleznete na www.wpanet.org.

historické pohledy

ČÍM STONALI MOCNÍ VE 20. STOLETÍ (II)

STRUČNÁ PATOBIOGRAFICKÁ SONDA DO NEDÁVNÉ MINULOSTI

doc. MUDr. Miloš Vojtěchovský, CSc.

Strakonická 15, 150 00 Praha 5, e-mail: milos.vojt@centrum.cz

ÚVOD: NAŠI PREZIDENTI

Obsahem čtyř plánovaných článků o nemocech našich prezidentů bude pokus o analýzu dopadu jejich chorob na schopnosti spravedlivě vládnout a čelit (či usnadňovat?) nástupu totalitních režimů v první polovině 20. století. Měly by být jakýmsi protějšky předchozího sdělení v tomto časopise o patobiografii tří velkých diktátorů (Lenina, Stalina a Hitlera), kteří tak neblaze ovlivnili naše národní dějiny (Vojtěchovský, 2009).

Brzy po pádu komunismu v r. 1989 se na trhu objevily dvě monografie, které zaujaly mou pozornost a podnítily můj příští zájem o aktéry vrcholové politiky z pohledu geriatricky orientovaného psychiatra. Jejich autory byli „nehistorikové“ – ekonom a bývalý politik Kadlec byl autorem knihy Podivné konce našich prezidentů (1991) a spisovatelka Psůtková a chirurg Vahala publikovali knihu Nám vládli nemocní? (1992). Později (1997) vyšla ještě studie publicisty a historika Pacnera s názvem Utajované nemoci našich prezidentů. Tituly těchto 3 prací nepotřebují žádné